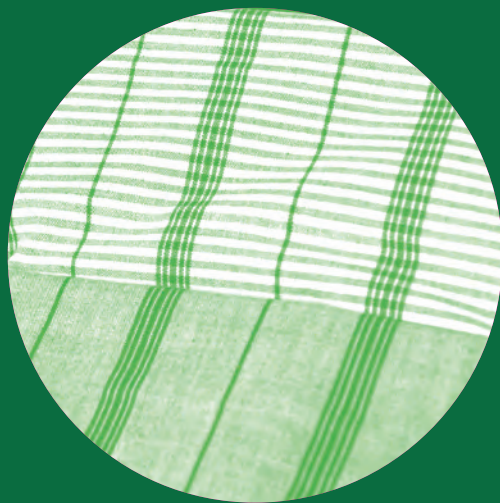

ภาคตะวันออก

วิสาห์กิจชุมชน

ห้องเที่ยวโดยชุมชนตำบลบ้านปึก

กลุ่มผ้าทอมือคุณย่าท่าน

ต.บ้านปึก อ.เมืองชลบุรี จ.ชลบุรี

เอนไซม์เอนอีซ

สีจากธรรมชาติ

สิ่งทอนาโน

ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีกับผ้าลายโบราณให้ทันสมัย สร้างโอกาสทางการตลาดได้มากขึ้น
ปรับเปลี่ยนจากใช้สีเคมีเป็นสีธรรมชาติ ใช้เทคโนโลยี ENZease (เอนอีซ) เตรียมผ้าฝ้าย และ
เพิ่มคุณสมบัติพิเศษให้ผ้าด้วยนาโนเทคโนโลยี

สานต่อ "ผ้าทอโบราณ" ด้วยความรู้และเทคโนโลยี

ในอดีตชุมชนบ้านปึกประกอบอาชีพทำนา ทำน้ำตาลโตนด ทำสวนมะพร้าว และงานหัตถกรรมผ้าทอที่มีประวัติความเป็นมากว่าร้อยปี จากอาชีพเสริมที่สมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 พระราชทานแก่ชาวบ้าน กลายเป็นอาชีพหลักให้หลายครัวเรือน จวบจนกาลเวลาแปรเปลี่ยนงานผ้าทอ อันเป็นเอกลักษณ์เริ่มเลือนลาง เหลือช่างทอน้อยคนที่ยังทอผ้าส่งขายตลาดอ่างศิลา

แม้วันนี้ สาย เสริมศรี หรือป้าไอ้ หนึ่งในสองช่างทอท้องถิ่นและผู้ร่วมก่อตั้งสภาวัฒนธรรมตำบลบ้านปึก ได้จากไปแล้ว แต่ภูมิปัญญาการทอผ้า เครื่องมืออุปกรณ์ และผ้าทอลายโบราณของป้าไอ้ถูกเก็บรักษาและเป็นต้นทางให้ก้านัน เกษม และสมาชิกกลุ่มผ้าทอบ้านปึก-อ่างศิลา ได้สืบสานและต่อยอด ซึ่งลวดลายโบราณที่สามารถรวบรวมได้ ประกอบด้วย ลายไล่ปลาไหล-นกกะทา ลายสมุก ลายดอกพิกุล (เต็มดอก และครึ่งซีก) ลายหางกระรอก ลายตาหมากรุก ลายราชวัตร ลายผ้าเชิง ลายทางรอบตัว ลายทางลง ลายตากระแฉกร ลายลิ้นปี่

เกษม อินทโชติ กำนันตำบลบ้านปึก หัวเรือใหญ่ผู้ต่อลมหายใจผ้าทอบ้านปึก-อ่างศิลา หรือ “ผ้าทอคุณย่าท่าน” มุ่งมั่นสานต่องานผ้าโบราณ ตามกระแสรับสั่งจากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงให้อนุรักษ์ผ้าทอนี้ให้อยู่คู่กับจังหวัดชลบุรี

กำนันเกษม ศึกษาและเรียนรู้เรื่องผ้าทั้งจากตำราเรียน และช่างทอผ้าท้องถิ่นในจังหวัดชัยภูมิ แลกเปลี่ยนความรู้ เทคนิคการทอ และอุปกรณ์ต่างๆ ตัดแปลงและปรับแต่งให้ สอดคล้องกับการใช้งานในยุคปัจจุบัน และที่สำคัญเพื่อการ แข่งขันด้านตลาด จากความเพียรพยายามของกำนันเกษม มาเกือบสิบปี วันนี้ผ้าทอบ้านปึก-อ่างศิลา เป็นที่รู้จักในวงกว้าง และยังเป็นผ้าประจำจังหวัดชลบุรี แต่เขาก็กังไม่หยุดพัฒนาผ้า ทอลายโบราณนี้

“ผมต้องการสร้างนวัตกรรมให้ผ้า แต่ก่อนต้องทอมาก ถึงจะได้กำไรมาก แต่ทำอย่างไรให้ทอเหมือนเดิม แต่ได้กำไร มากๆ ละ”

“ความรู้และเทคโนโลยีที่ได้จาก สวทช. เามาช่วยพัฒนาผลิตภัณฑ์ของเราให้ก้าวไกล ไปได้อีก ให้ตรงจุดที่โลกกำลังต้องการ ตอนนี้โลกต้องการสิ่งที่มาจากธรรมชาติ เราก็ต้องปรับเปลี่ยนและก้าวให้ทัน การใช้ เทคโนโลยีจะช่วยเพิ่มมูลค่าให้ผ้าของเราได้ ทำอย่างไรให้ทอผ้าปริมาณเท่าเดิม แต่ขายได้ ราคาสูงขึ้น”

“ผ้าสมัยยุค 1.0 แต่เดี๋ยวนี้ยุค 4.0 แล้ว เราจึงต้องปรับตัว การอนุรักษ์ผ้า ไม่ใช่แค่ทำ ผ้ามุงผ้าผืน ทำแค่นั้นเท่ากับบรอเวลาให้กลุ่มตาย ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ ถ้าทำแล้วต่อยอด พัฒนา ชีวิตเขาต้องดีขึ้นด้วย”

กำนันเกษมและสมาชิกฯ เปิดรับเทคโนโลยีเข้ามา ช่วยทำให้ผ้าทันสมัยขึ้น เพื่อหาจุดต่างจากผ้าทั่วไปใน ท้องตลาด การออกแบบลายผ้าใหม่หรือการใช้ผ้าผ้าย ผสมกับผ้าชนิดอื่น แต่ยังคงเอกลักษณ์ของลายดั้งเดิม ปรับเปลี่ยนการย้อมผ้าจากการใช้เคมีมาเป็นการย้อมสี ธรรมชาติ โดยนำวัตถุดิบที่มีในพื้นที่ เช่น ใบมะม่วงให้สีเหลือง (อยู่ในชุมชนบ้านสวนมะม่วง) ใช้เปลือกประดู่ให้สีน้ำตาล (ต้นไม้ประจำจังหวัดชลบุรี) ใช้สารช่วยย้อมสีจากธรรมชาติ (มอร์แตนท์) การใช้เอนไซม์เอนอิช สร้างผลิตภัณฑ์จากสี ธรรมชาติ การเพิ่มคุณสมบัติพิเศษให้สิ่งทอด้วยนาโนเทคโนโลยี รวมไปถึงแนวความคิดการออกแบบ สร้างมูลค่าเพิ่มให้สิ่งทอ

ลายผ้าโบราณ "ไผ่ปลวไผล-นกกระทา"

ลวดลายที่มีความงดงามไม่เหมือนใคร
จากเอกลักษณ์เฉพาะตัวของลายผ้า ที่กำหนดให้
เป็นเส้นขนานขนาดเล็ก ที่ในอดีตหากผู้ใดได้เห็น
ผ้าลายนี้ย่อมรู้ได้ในทันทีว่าเป็นผ้าทอมืออ่างหิน
ที่มาจากชาวบ้านปึก-อ่างศิลา จุดเด่นของผ้าทอมือ
อ่างศิลา คือเนื้อผ้าแน่น มีน้ำหนักเบา
เมื่อนำมาตัดเย็บ ผู้สวมใส่รู้สึกสบายไม่ร้อน
หรือระคายผิว นอกจากนี้ยังเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์
ผ้าทอด้วยนาโนเทคโนโลยีและใช้สีย้อมผ้า
จากวัตถุดิบธรรมชาติในท้องถิ่น
แทนการใช้สีเคมี

โรงทอผ้าคุณย่าท่าน

แหล่งเรียนรู้และสาธิตการทอผ้าคุณย่าท่าน ผ้าทอมือโบราณ
สมัยพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้าในรัชกาลที่ 5 เรียนรู้การอนุรักษ์
ลวดลายผ้าที่โดดเด่นเฉพาะตัวให้อยู่คู่ชุมชน สัมผัสกระบวนการ
ทอผ้าตั้งแต่การด้าย ขึ้นลาย ผูกเส้น พร้อม และร่วมทำกิจกรรม
ต่างๆ กับชุมชน

วัดใหม่เกตุขาม

พบดอกบัวสักการะถวายพระประธานองค์ใหญ่
ที่ประดิษฐานอยู่ภายในอุโบสถเก่าแก่อายุกว่า 200 ปี
รายล้อมด้วยภาพจิตรกรรมฝาผนัง หลังคาอุโบสถ
มีลักษณะเป็นเกล็ด ทำจากกระเบื้อง พื้นรอบหน้าอุโบสถ
ปูด้วยอิฐมอญสีน้ำตาลแดง

โรงทอผ้าใต้ถุนบ้าน

กี่โบราณและอุปกรณ์การทอผ้าจัดวางอยู่ใต้ถุนบ้าน
ยังคงพบเห็นที่ชุมชนบ้านปึก เมื่อว่างเว้นจากงานหลัก
ชาวบ้านจะรวมกลุ่มจับกี่ทอผ้ารังสรรค์ผ้าทอตามลวดลาย
คุณย่าท่าน และต่อยอดพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์
ที่ร่วมสมัย สร้างรายได้ให้ชุมชน

ศูนย์เรียนรู้การทำขนมไทย

บ้านช่างของหวาน

เรียนรู้การทำขนมไทยง่ายๆ จากวัตถุดิบ
พื้นถิ่นกับกับ “ข้าตู่” ช่างทำขนมหวาน
ประจำชุมชน พร้อมลงมือทำรุ่นกะทิใบเตย
และขนมไทยตามฤดูกาล

ศูนย์อนุรักษ์

ดินแบ่งท้าวยายม่อม

ตามหา “ดินแบ่งท้าวยายม่อม” พืชตระกูลหัวที่นิยมปลูกในชุมชน
ต้นทางของแบ่งที่เป็นส่วนประกอบอาหารและขนมไทย ลักษณะของ
แบ่งจะใส เหนียว ช้น มีความมันวาว นุ่มหนืด ไม่คั้นตัว
แบ่งท้าวยายม่อมแท้มีราคาค่อนข้างสูง จึงนิยมไปผสมกับแบ่งชนิดอื่น

แหล่งเลี้ยงหอยนางรมบ้านปึก

ชมวิถีการเลี้ยงและแกะหอยนางรมของชาวบ้านปึก
แหล่งผลิตหอยนางรมขึ้นชื่อของจังหวัด
และร่วมพิสูจน์เคล็ดลับการกินหอยนางรม
ให้อร่อยพร้อมเครื่องเคียงจัดจ้าน

แหล่งจำหน่ายครกหินอ่างศิลา

ความพิเศษของ “ครกหินอ่างศิลา” ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้
ทางภูมิศาสตร์ (GI) นอกจากใช้หินแกรนิตที่มีสีขาวนวลและสีเหลือง
มันปู เนื้อแกร่งเหนียว ในเนื้อหินมีเกล็ดเพชรแวววาวเป็นเอกลักษณ์
แล้ว หูสองข้างที่เป็นปุ่มนูนเพื่อใช้ยก สะทอนถึงฝีมือการตีครกจาก
ช่างผู้มากประสบการณ์ที่สืบทอดภูมิปัญญามาแต่ครั้งบรรพบุรุษ

One Day Trip

เที่ยวบ้านเรา... ๕ วัน

เช้า

ต้อนรับคณะนักท่องเที่ยวที่ศูนย์ผ้าทอมือบ้านปึก

- ฟังประวัติและชมการสาธิตการทอผ้าคุณย่าท่าน ผ้าทอมือโบราณ
- ชมอุโบสถเก่าแก่อายุกว่า 200 ปี ณ วัดใหม่เกตุงาม
- สนุกกับกิจกรรมงานฝีมือจากผ้าทอ (พวงกุญแจผ้าฝ้ายทอมือ การทำผ้าบาติก เดินเส้นทางบนผืนผ้า)
- ชมวิถีชีวิตการทอผ้าได้ที่บ้านโบราณ ที่สืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น

พักเบรกกับน้ำสมุนไพรคลายร้อน และขนมไทยพื้นบ้านจากชุมชน

- เยี่ยมชมวิธีการผลิตแป้งข้าวยายม่อม ณ ศูนย์อนุรักษ์แป้งข้าวยายม่อม
- ชมวิถีอาชีพการแกะหอยนางรมสด พร้อมลิ้มรส กับวิธีการกินหอยอย่างไร ให้อร่อย

กลางวัน

อาหารพื้นถิ่นและ

อาหารโบราณหลากหลายเมนู

อาทิ ห่อหมกปลาอินทรี แกงปูผักชะคราม
แกงปูลูกตำลึง หมูฮ้อง แจงลอน แกงผักบุ้ง
กะหล่ำปลีต้มซี่วัว

บ่าย

- ร่วมกิจกรรมและลิ้มรสขนมไทยพื้นบ้าน (ขนมเทียนแก้ว จากแป้งข้าวยายม่อม ขนมเต่า เบญจรงค์ ขนมเทียนสลัดงา วุ้นกะทิใบเตย) ณ บ้านช่างของหวาน
- ชี้อปเพลินๆ กับผลิตภัณฑ์จากชุมชนผ้าทอโบราณบ้านปึก หัวของฝากเครื่องครัวสุดคลาสสิก “ครกหินอ่างศิลา”

เกษม อินทโชติ

กำนันตำบลบ้านปึก

ผู้นำที่มุ่งมั่นสืบทอดมรดกผ้าทอโบราณ เปิดรับองค์ความรู้ และเทคโนโลยีให้สมาชิกได้ร่วมเรียนรู้และสืบสานผ้าทอโบราณ ให้คงอยู่และก้าวทันยุคสมัย

รู้จักชุมชนมากขึ้น :

วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลบ้านปึก
กลุ่มผ้าทอมือคุณย่าท่าน

20/3 หมู่ 2 ต.บ้านปึก อ.เมืองชลบุรี จ.ชลบุรี

096 5932414

ผ้าทอมือคุณย่าท่าน,
ท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลบ้านปึก

